

Program očkovania proti ochoreniu COVID-19: Riešenie vašich obáv

7. verzia – 17.03.2021

Dostanem z očkovania ochorenie Covid-19?

Z očkovania nemôžete ochoriť na Covid-19. Po zaočovaní druhou dávkou sa zníži pravdepodobnosť, že v budúcnosti vážne ochoriete.

Ak som už mal/a ochorenie Covid-19, musím sa dať zaočkovať? Čo ak mám alebo som mal/a „Long Covid (dlhodobý Covid)“?

Nevieme, či to, že ste prekonali ochorenie Covid-19, vás ochráni pred tým, aby ste ho opätovne dostali, preto vyzývame všetkých, aby sa dali zaočkovať, keď na nich príde rad.

Ak máte príznaky, ktoré by mohli byť koronavírusom, mali by ste sa dať otestovať a počkať s očkovaním, až kým neskončí vaše obdobie samoizolácie (karantény).

Ak trpia ľudia závažnými pretrvávajúcimi komplikáciami po prekonaní ochorenia Covid-19, mali by sa porozprávať s lekárom, či sa majú dať zaočkovať teraz alebo nie.

Ako účinkuje vakcína a ako dlho účinkuje?

Vakcína účinkuje tak, že sa z vírusu vytvorí proteín, ktorý je dôležitý na vytvorenie ochrany.

Proteín účinkuje rovnako, ako u iných vakcín, a to stimuláciou imunitného systému, ktorý vytvorí protilátky a bunky na boj proti infekcii.

Predpokladáme, že budú tieto vakcíny účinné aspoň rok. Ak nie dlhšie. Bude sa to neustále monitorovať.

Verí úrad NHS tomu, že je vakcína bezpečná?

Áno. Úrad NHS neponúkne verejnosti žiadne vakcíny proti ochoreniu Covid-19, pokiaľ nezávislí odborníci nepodpíšu, že sú bezpečné.

Úrad MHRA, oficiálny britský regulačný orgán, uviedol, že sú tieto vakcíny bezpečné a vysoko účinné.

Tak ako je to v prípade iných liekov, aj vakcíny sa kontrolujú v každej fáze vývoja a výroby a po schválení sú počas obdobia, kedy sú podávané širšej populácii, monitorované.

Existujú nejaké vedľajšie účinky?

Vedľajšie účinky sú dôležité detaily, ktoré berie úrad MHRA vždy do úvahy pri posudzovaní kandidátskych vakcín, ktoré sa majú používať.

Rovnako ako u mnoho iných, aj u vakcín proti ochoreniu Covid-19 bolo zistené, že sa niektorí ľudia môžu cítiť mierne zle, pričom však neboli nahlásené žiadne významné vedľajšie účinky, ktoré by boli spozorované počas štúdií na desaťtisícoch ľudí.

Po zaočkovaní vakcínou proti ochoreniu Covid-19, môžete mať niektoré mierne vedľajšie účinky. Môžu to byť napríklad:

- boľavé rameno po vpichu ihly,
- pocit únavy,
- bolesť hlavy,
- pocit bolesti.

V prípade potreby môžete užiť lieky proti bolesti, ako napr. paracetamol. Ak sa príznaky zhoršia alebo máte obavy, zavolajte na číslo 111.

Ďalšie informácie o možných vedľajších účinkoch nájdete na:

<https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/coronavirus-vaccination/coronavirus-vaccine/>

A čo alergické reakcie, ktoré boli nahlásené?

Vakcíny proti ochoreniu Covid-19 sú bezpečné a účinné pre väčšinu ľudí – boli testované na desaťtisícoch ľudí a posúdili ich odborníci.

Nik, kto má v anamnéze anafylaxiu (alergickú reakciu) na zložky obsiahnuté vo vakcínach, by nemal dostať danú vakcínu.

Druhú dávku vakcíny Pfizer/BioNTech by nemali dostať tí, ktorí zažili anafylaxiu pri podaní prvej dávky vakcíny Pfizer/BioNTech.

Pred očkovaním sa každého spýtajú, či môžu mať alergickú reakciu.

Všetci, ktorí očkujú, absolvovali školenie na zvládnutie všetkých zriedkavých prípadov alergických reakcií a všetky pracoviská budú vybavené tak, aby mohli poskytnúť starostlivosť osobám, ktoré to budú potrebovať. Rovnako ako pri iných vakcínach.

Môže vakcína zmeniť váš genetický materiál?

Neexistujú žiadne dôkazy, ktoré by naznačovali, že by použitie vakcíny proti ochoreniu Covid-19 menilo genetický materiál osoby, ktorá ju dostane.

Ovplyvňuje vakcína proti ochoreniu Covid-19 plodnosť?

Neexistujú žiadne dôkazy, že by vakcína proti ochoreniu Covid-19 ovplyvňovala plodnosť.

Môžem byť zaočkovaná, ak som tehotná alebo dojčím?

Áno. Úrad MHRA aktualizoval svoje usmernenie, ktoré hovorí, že tehotné a dojčiace ženy môžu byť zaočkované, ale mali by sa porozprávať so svojim ošetrovateľom s cieľom zabezpečiť, že výhody prevyšujú akékoľvek možné riziká.

Bude vakcína účinná aj proti novým kmeňom koronavírusu?

V súčasnosti neexistujú žiadne dôkazy, že vakcína nebude účinná voči novým kmeňom Covid-19, preto pokračujeme v očkovaní ľudí obvyklým spôsobom. Vedci sa podrobne zaoberajú tým, ako reaguje vírus na vakcíny. Vírusy, ako napr. vírus zimnej chrípky, sa často rozvetvujú na rôzne kmene, ale tieto malé variácie zriedkakedy zastavia účinkovanie vakcín.

Aké účinné sú vakcíny? Ako dlho účinkujú?

Úrad MHRA uviedol, že sú tieto vakcíny vysoko účinné, ale aby ľudia získali úplnú ochranu, musia sa vrátiť po druhú dávku – **je to veľmi dôležité**.

Ministerstvo zdravotníctva a sociálnej starostlivosti, s cieľom zabezpečiť, aby bolo zaočkovaných čo najviac ľudí v čo najkratšej dobe, teraz odporúča, aby bola druhá dávka vakcíny OxfordAstraZeneca a Pfizer/BioNTech naplánovaná s časovým odstupom 12 týždňov.

Kompletná ochrana sa spustí asi týždeň alebo dva po druhej dávke, a preto je dôležité, aby ste sa zaregistrovali čo najskôr, keď vás vyzvú. Ale aj tí, ktorí dostali obidve dávky vakcín, musia aj naďalej dodržiavať spoločenský odstup a ďalšie usmernenia.

Prečo potrebujem obe dávky vakcíny proti ochoreniu Covid-19?

Vakcína proti ochoreniu Covid-19 sa podáva ako 2 dávky a je dôležité, aby ste dostali obe dávky. Vaše telo si vybuduje lepšiu ochranu proti príznakom ochorenia Covid-19, keď je vakcína podaná v dvoch menších dávkach s časovým odstupom.

UK Chief Medical Officer (*hlavní lekári Spojeného kráľovstva*) tvrdia, že druhá dávka vakcíny zostáva účinná, keď bude podaná do 12 týždňov po prvej dávke, ale mala by byť podaná do konca tohto 12-týždňového obdobia.

Pomôže to zabezpečiť, že z prvej dávky vakcíny bude mať ošoh čo najviac ľudí a čo v najkratšom čase. Neexistujú žiadne obavy týkajúce sa bezpečnosti, kedy ľudia dostali druhú dávku skôr ako po uplynutí 12 týždňov po prvej dávke.

Ako je možné, že boli vakcíny vyvinuté tak rýchlo?

Existuje veľa pravidiel, ako sa vyrábajú, testujú a sprístupňujú verejnosti lieky vrátane vakcín. A že sa to nijak nelíši ani v prípade schválených vakcín proti ochoreniu COVID-19.

Existuje niekoľko dôvodov, prečo bolo možné vyvinúť vakcíny proti ochoreniu Covid-19 rýchlejšie v porovnaní s inými liekmi.

1. Vakcíny sa vyvíjajú opakovaním testovaním v rôznych fázach; fázy testovania vakcín proti ochoreniu Covid-19 prebiehali súčasne alebo sa prekrývali, čo urýchlilo postup.
2. Údaje z testov boli k dispozícii rýchlo, takže ich odborníci v MHRA mohli skontrolovať v čase, kedy boli predložené, a zároveň sa pýtať otázky, namiesto toho, aby museli získať všetky informácie na konci testovacieho obdobia.
3. Do klinických skúšok vakcíny proti ochoreniu Covid-19 sa podarilo zapojiť ľudí veľmi rýchlo, pretože to znamenalo, že v rámci globálneho úsilia existovali tisíce ľudí, ktorí boli ochotní sa dobrovoľne zúčastniť.

Bola vakcína testovaná na ľuďoch z rôznych etnických skupín alebo na ľuďoch z „vysoko rizikových“ klinických skupín?

Public Assessment Reports (*Verejné hodnotiace správy*) obsahujú všetky vedecké informácie o klinických štúdiách a informácie o účastníkoch štúdie.

V klinickej štúdiu spoločnosti Pfizer bolo 9,6 % černochoch/Afroameričanov, 26,1 % Hispáncov/Latinoameričanov a 3,4 % Ázijčanov. Čo sa týka vakcíny od spoločnosti Oxford/AstraZeneca, bolo 10,1 % účastníkov štúdie černochoch a 3,5 % Ázijčanov.

Neexistujú žiadne dôkazy o tom, že by vakcína účinkovala v rôznych etnických skupinách odlišne.

U oboch vakcín boli účastníci štúdií rôznych vekových skupín a mali rôznorodé zdravotné stavy. V štúdiách oboch vakcín bolo zistené, že účinkujú u ľudí z týchto skupín.

Podrobnosti o účastníkoch štúdií oboch vakcín sú zverejnené on-line.

Informácie o vakcíne Pfizer/BioNTech sú k dispozícii na adrese:

<https://www.gov.uk/government/publications/regulatory-approval-of-pfizer-biontech-vaccine-for-covid-19>

Informácie o vakcíne Oxford/AstraZeneca sú k dispozícii na adrese:

<https://www.gov.uk/government/publications/regulatory-approval-of-covid-19-vaccine-astrazeneca>

Kvôli presvedčeniu/viere alebo stravovacím požiadavkám nemôžem užívať určité lieky. Čo obsahuje vakcína?

Vakcína proti ochoreniu Covid-19 neobsahuje žiadne živočíšne produkty ani vajcia.

Všetky zložky sú publikované v informáciách o zdravotnej starostlivosti na internetovej stránke úradu MHRA. Odkazy nájdete vyššie v texte.

Som súčasťou moslimskej komunity a obávam sa, že budem zaočkovaný/á. Kde zistím viac informácií?

The British Islami Medical Association (*Britská islamská lekárska asociácia*) vydala konkrétne odporúčanie, v ktorom vyzýva moslimov dodržiavajúcich ramadán, aby neodkladali očkovanie. Vychádzala z analýzy islamských vedcov, ktorá tvrdí, že očkovanie na iné ako výživové účely nenarúšajú pôst.

Informácie o programe očkovania sú k dispozícii na

- the [internetovej stránke Muslim Council of Britain](#)
- [British Islamic Medical Association](#).

Dostanem na výber, čo sa týka očkovania? Môžem si vybrať, ktorou vakcínou budem zaočkovaný/á?

Môžete sa rozhodnúť a nechať sa zaočkovať vakcínou proti ochoreniu Covid-19. Úrad NHS však odporúča každému, kto sa môže dať zaočkovať, aby tak urobil. Čím viac ľudí bude zaočkovaných, tým ťažšie sa bude vírus šíriť. Nebude možné si vybrať medzi rôznymi vakcínami, keďže sú zásoby obmedzené, preto bude potrebné využiť tú, ktorá je v danom čase dostupná.

Ak som bol/a zaočkovaný/á proti ochoreniu Covid-19, môžem aj stále infikovať ďalších ľudí?

Vakcína proti ochoreniu Covid-19 by mala chrániť ľudí predtým, aby ochoreli, ale nezabráni tomu, aby ste infikovali iných ľudí. Preto, je **naozaj dôležité**, aby ste aj naďalej dodržiavali ruky, tvár, odstup. Umývajte si ruky, zakrývajte si tvár a udržiavajte odstup od ľudí.

Môžem dostať vakcínu, ak nemám číslo NHS?

Áno. Na to, aby ste mohli byť zaočkovaní, sa nevyžaduje číslo NHS ani registrácia u GP (*všeobecného lekára*) a nikdy by ste nemali byť kvôli tomu odmietnutí. Miestni vedúci predstavitelia boli požiadaní, aby prijali opatrenia, ktoré zabezpečia, že sa tak nestane.

Úradom bolo odporúčané, aby teraz zaočkovali každého, kto nemá číslo NHS, ale patrí do oprávnenej skupiny, zaznamenali očkovanie prostredníctvom papierového systému a uistili sa, že bude očkovanie formálne zdokumentované neskôr.

Svoje [číslo NHS môžete zistiť na internetovej stránke úradu NHS](#). Budete musieť zadať svoje meno, dátum narodenia a PSC. Číslo NHS vám bude zaslané v sms, e-mailovej správe alebo poštou.

Každý sa môže [zaregistrovať v ambulancii GP](#). Nepotrebuje potvrdenie o pobyte ani imigračnom statuse.

Najnovšie informácie o programe očkovanie proti ochoreniu Covid-19 nájdete na adrese

www.norfolkandwaveneyccg.nhs.uk/covid-19-vaccination-programme